

Bezpieczne zejście do wykopu.

Zabezpieczenie krawędzi wykopu.

Bezpieczne nachylenie skarp wykopu.

Pracownik może pracować wyłącznie w wykopie zabezpieczonym przed osunięciem gruntu.

Przejście nad wykopem musi być zabezpieczone balustradami.

Sprawdź warunki pracy

Jeżeli na jakieś pytanie odpowiesz „nie”, zastanów się i podejmij niezbędne działania, aby Twoje miejsce pracy było bezpieczne.

- Czy jesteś ubrany w odzież roboczą, kamizelkę ochronną, rękawice i pełne buty z antypoślizgową podeszwą, wkładką antyprzebiciową i podnoskiem?
- Czy otrzymałeś odpowiednie do obowiązków środki ochronne (hełm, rękawice antywibracyjne, ochronniki słuchu)?
- Czy skarpy w wykopie są zabezpieczone przed osunięciem poprzez bezpieczne nachylenie ścian lub obudowę?
- Czy urobek jest składowany w odległości minimum 60 cm od krawędzi wykopu?
- Czy masz zapewnione właściwe zejście do wykopu?
- Czy koparka jest usytuowana w bezpiecznej odległości od krawędzi wykopu i od Twojego stanowiska pracy?

Odzież robocza i ochronna

Do prac w wykopie może przystąpić pracownik ubrany w odzież roboczą, dostosowaną do pory roku, rękawice robocze, kamizelkę ochronną oraz pełne buty z podeszwą antypoślizgową, wkładką antyprzebiciową i podnoskiem chroniącym palce. Pracownik powinien być wyposażony także w:

- hełm ochronny z aktualną datą ważności określoną przez producenta,
- ochronniki słuchu, np. przy obsłudze zagęszczarek,
- rękawice ochronne antywibracyjne, np. przy obsłudze ubijaków.

Przed przystąpieniem do pracy pracownik powinien zostać poddany instruktażowi stanowiskowemu i zapoznany z instrukcjami bezpiecznej obsługi urządzeń wykorzystywanych w pracy.

Zabezpieczenie przed przysypaniem

- Do wykopu można wejść wyłącznie wtedy, gdy jest on zabezpieczony przed osunięciem się gruntu poprzez obudowę ścian lub skarpowanie tj. bezpieczne nachylenie ścian wykopu.
- Wykopy o ścianach pionowych o głębokości powyżej 1 m powinny być obudowane.
- Jeżeli wykop jest płytszy, a w pasie równym jego głębokości nie ma obciążeń, np. od urobku, ściany mogą nie być obudowane.
- Obudowa powinna wystawać min. 15 cm ponad teren.
- Kąt nachylenia skarp powinien być podany przez kierownika robót lub kierownika budowy na podstawie norm lub dokumentacji projektowej.
- Zawsze przed rozpoczęciem robót w wykopach, a także po opadach deszczu należy sprawdzić stan skarp lub obudowę. **Wszelkie naruszenia struktury gruntu, np. rozwarstwienia czy nawisy należy likwidować pozostając w bezpiecznej odległości.**
- Obudowę wykopu należy wykonywać wyłącznie z zabezpieczonej części wykopu.
- Rozpory powinny być trwale przymocowane do obudowy.

Wykonywanie wykopu

- Podczas pracy koparki pracownicy nie powinni przebywać w wykopie w strefie pracy urządzenia.
- Prace w wykopach w pobliżu instalacji podziemnych lub prace poszukiwawcze powinny odbywać się ręcznie.
- Urobek należy składować w odległości minimum 60 cm od krawędzi wykopu.
- Przestrzeń między wykopem a urobkiem nie może być wykorzystywana jako droga dla pracowników.

Pamiętaj!

- 1 m³ gruntu waży ponad 1,5 tony.
- Wejście do wykopu nawet na kilka minut, np. w celu połączenia rur, może odbywać się wyłącznie w zabezpieczonej części wykopu.
- W każdej fazie robót pracownicy powinni znajdować się w obudowanej części wykopu.

Praca w wykopie

Do wykopów głębszych niż 1 m wchodzić należy po specjalnie do tego celu przeznaczonych zejściach, drabinach lub schodach. Zejścia powinny znajdować się co 20 m.

Jeżeli jako zejście stosowana jest drabina, to należy ją stabilnie ustawić i zabezpieczyć przed przewróceniem. Drabina musi mieć wytrzymałą konstrukcję i powinna wystawać ponad teren na bezpieczną wysokość (zasadą jest minimum 75 cm).

Dobłą praktyką jest praca w zespołach dwuosobowych w wykopach o głębokości większej niż 2 m.

Zасыpywanie wykopu

- Zасыpywanie wykopów powinno odbywać się warstwami, co 30-50 cm.
- Obudowę ścian należy demontować od dna wykopu i stopniowo ją usuwać w miarę zасыpywania.
- Każdą z zасыpywanych warstw należy zagęścić.
- Od 1 kwietnia 2017 r. do obsługi zagęszczarek mechanicznych i ubijaków nie jest wymagana książeczka operatora wydana przez Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego w Warszawie.
- Pracownicy nie powinni przebywać w pobliżu pracującej zagęszczarki, ponieważ mogą być narażeni na urazy stóp oraz nadmierny hałas emitowany przez urządzenie.

Nie wolno!

- **Chodzić po rozporach.**
- **Dopuszczać do tworzenia nawisów i podkopywania skarp.**
- **Przebywać pomiędzy tyłką koparki a ścianą wykopu (nawet podczas postoju koparki) oraz znajdować się w zasięgu pracy koparki i innych maszyn przeznaczonych do prac ziemnych.**
- **Pracować w wykopie podczas transportowania materiałów.**
- **Używać maszyn do robót ziemnych niewyposażonych w sprawne czujniki napięcia pod czynnymi liniami energetycznymi.**